

GEOGRAFIE OBYVATELSTVA A GEODEMOGRAFIE

9. cvičení
Podzim 2020
Petr HLISNIKOVSKÝ

PREZENTACE A SUMMARY

- Díky všem za odevzdané prezentace a shrnutí!
- Dobrá práce všichni!

- **Další prezentace a summary:**
 - **DATUM ODEVZDÁNÍ 20. 12. 2020 (do 23.59)**

 - Breuer Petr, Drahošová Martina, Koplík Jiří, Švomová Veronika, Mucha Ondřej

ODPOVĚDNÍKY

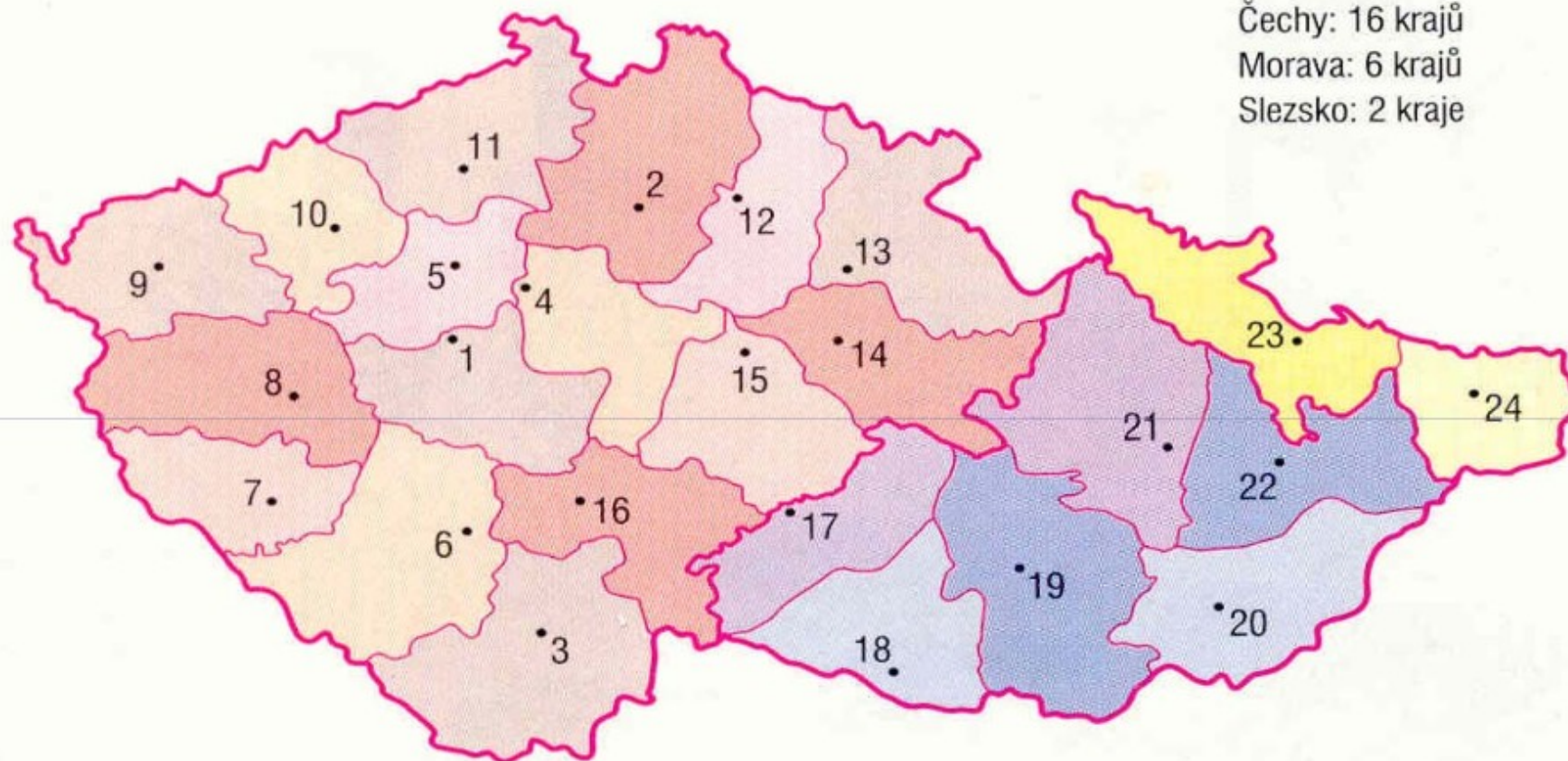
- Odpovědník se otevře dnes (7. 12. 2020) v 18:00 – přístupný ve složce **Odpovědníky**
- Otevřený bude do **20. 12. 2020 (do 23:59) – když zapomenete, napište mi**
- **15 otázek** – z mé prezentace + z prezentací a shrnutí odevzdaných **do 6. 12. 2020**
- Prezentace a summary jsou přístupné v příslušné odevzdávárně (kdyby byl problém s jejich otevřením, dejte vědět)
- Čtěte pozorně otázky
- Body se odečítají jen u některých otázkách (je napsáno u kterých)
 - Zatím si nikdo nestěžoval, tak snad vše funguje jak má
- **Nutno splnit na 80 %**
- **Pokud splníte minimální počet bodů, mělo by v poznámkovém bloku vyskočit *1**
- Odpovědník můžete otevírat opakovaně
 - Pokud ale uvidím, že to děláte stylem pokus-omyl, tak příští počet otevírání omezím
- Není časový limit
- V případě problému s odpovědníkem mi napište

ZAJÍMAVOSTI – VÝVOJ SPRÁVNÍHO ČLENĚNÍ OD R. 1848

- Po revoluci v roce 1848 – utužení státní správy (absolutismus)
- Došlo ke zrušení poddanství, rozvoj moderní společnosti, hospodářský rozvoj -> potřeba územně-správní a soudní reformy
- Územně-správní reforma nutná pro efektivní výběr daní
- V tomto století dvě hlavní reformy:
 - Reforma 1850
 - Reforma 1855

Obr. č. 1: ÚZEMNĚSPRÁVNÍ ČLENĚNÍ PŘED ROKEM 1850

Čechy: 16 krajů
Morava: 6 krajů
Slezsko: 2 kraje

1. BEROUN

2. MLADÁ BOLESLAV

3. ČESKÉ BUDĚJOVICE

4. PRAHA

5. SLANÝ

6. PÍSEK (PRÁCHEŇSKO)

7. KLATOVY

8. PLZEŇ

9. LOKET

10. ŽATEC

11. LITOMĚŘICE

12. JIČÍN

13. HRADEC KRÁLOVÉ

14. CHRUDIM

15. ČÁSLAV

16. TÁBOR

17. JIHLAVA

18. ZNOJMO

19. BRNO

20. UHERSKÉ HRADIŠTĚ

21. OLMOUC

22. HRANICE

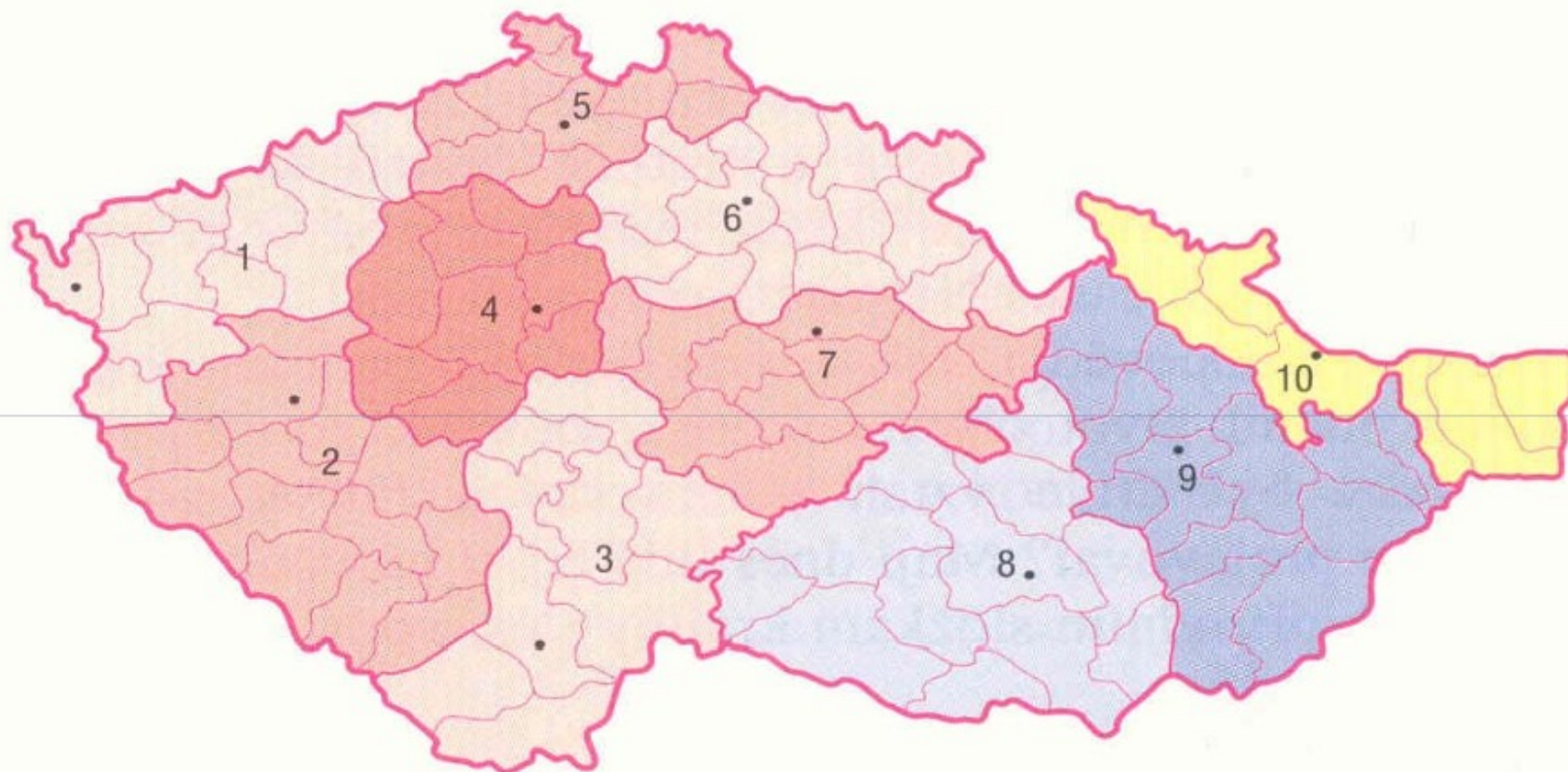
23. OPAVA

24. TĚŠÍN

REFORMA 1850

- Císařské nařízení z roku 26.6.1849 (v platnost vstoupil od roku 1850)
- Základní článek státní správy – **POLITICKÉ OKRESY**
- Vyšší jednotky – kraje, země
- V každém politickém okrese – **OKRESNÍ HEJTMANSTVÍ**
- Základní článek samosprávy – **OBCE**
- Obce seskupeny do tzv. **BERNÍCH OKRESŮ – SOUDNÍ OKRESY**

Obr. č. 2: ÚZEMNĚSPRÁVNÍ ČLENĚNÍ 1850–1855

3 země:

Čechy: 7 krajů, 79 politických okresů

Morava: 2 kraje, 25 pol. okresů

Slezsko: 1 kraj, 7 pol. okresů

1. CHEBSKÝ

2. PLZEŇSKÝ

3. BUDĚJOVICKÝ

4. PRAŽSKÝ

5. ČESKOLIPSKÝ

6. JIČÍNSKÝ

7. PARDUBICKÝ

8. BRNĚNSKÝ

9. OLOMOUCKÝ

10. SLEZSKO

REFORMA 1855

- Politická i soudní moc propojeny – každý soudní okres se stává i okresem politickým
- Kraje postupně rušeny do roku 1868
- 1868 – opět rozdělení politické a soudní moci
 - Zpět zřízená okresní hejtmanství a to až do roku 1949

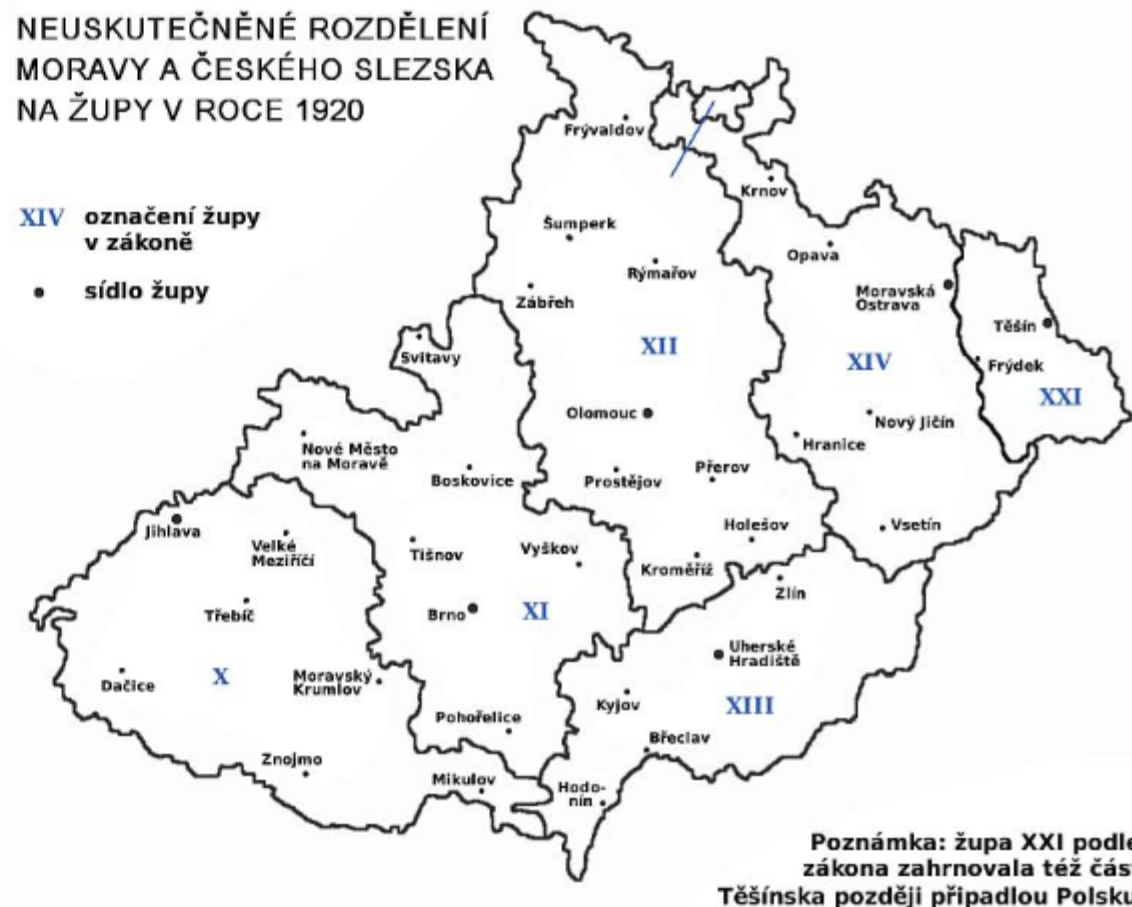
REFORMY PO ROCE 1918

- 1921–1928: pokus o zřízení tzv. žup
 - Realizován pouze na Slovensku a v Podkarpatské Rusi

NEUSKUTEČNĚNÉ ROZDĚLENÍ
ČECH NA ŽUPY V ROCE 1920

NEUSKUTEČNĚNÉ ROZDĚLENÍ
MORAVY A ČESKÉHO SLEZSKA
NA ŽUPY V ROCE 1920

REFORMA V DOBĚ NĚMECKÉ OKUPACE

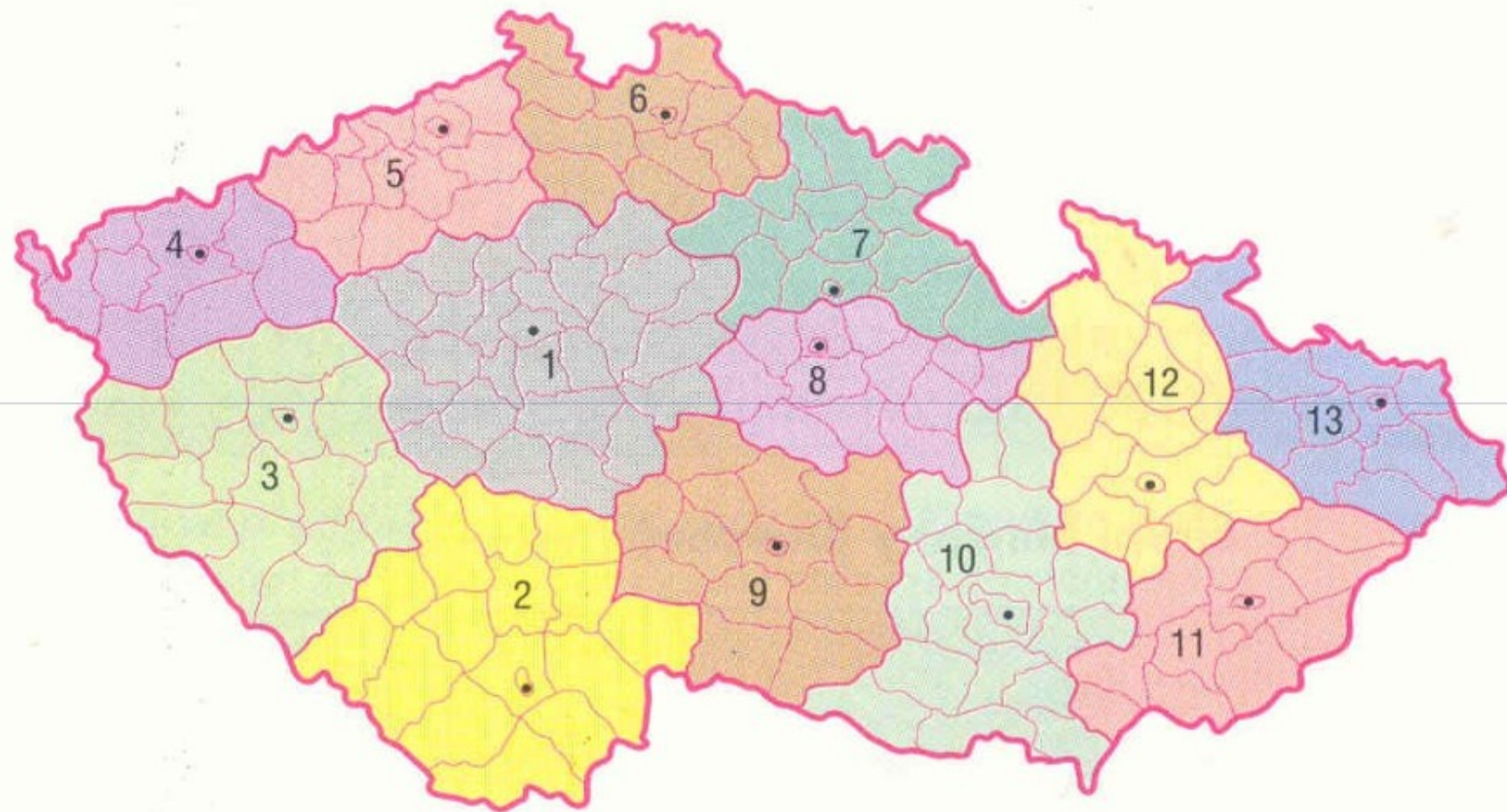
- Zřízeny správní celky „OBERLANDRÁTY“
- Podléhaly přímo říšské nadvládě a zahrnovaly několik politických okresů

SPRÁVNÍ REFORMA PO ROCE 1948

- 1. ledna 1949 nově vytvořeny kraje
- Na dnešním území ČR vzniklo 13 krajů (+ hlavní město Praha s postavením kraje)
- 187 okresů (mnoho okresů vzniklo a zaniklo)
- Tzv. Geograficky „citlivá“ reforma

Obr. č. 4: ÚZEMNĚSPRÁVNÍ ČLENĚNÍ MEZI ROKY 1949–1960

13 krajů, 187 okresů

1. PRAŽSKÝ

2. ČESKOBUDĚJOVICKÝ

3. PLZEŇSKÝ

4. KARLOVARSKÝ

5. ÚSTECKÝ

6. LIBERECKÝ

7. HRADECKÝ

8. PARDUBICKÝ

9. JIHLAVSKÝ

10. BRNĚNSKÝ

11. ZLÍNSKÝ

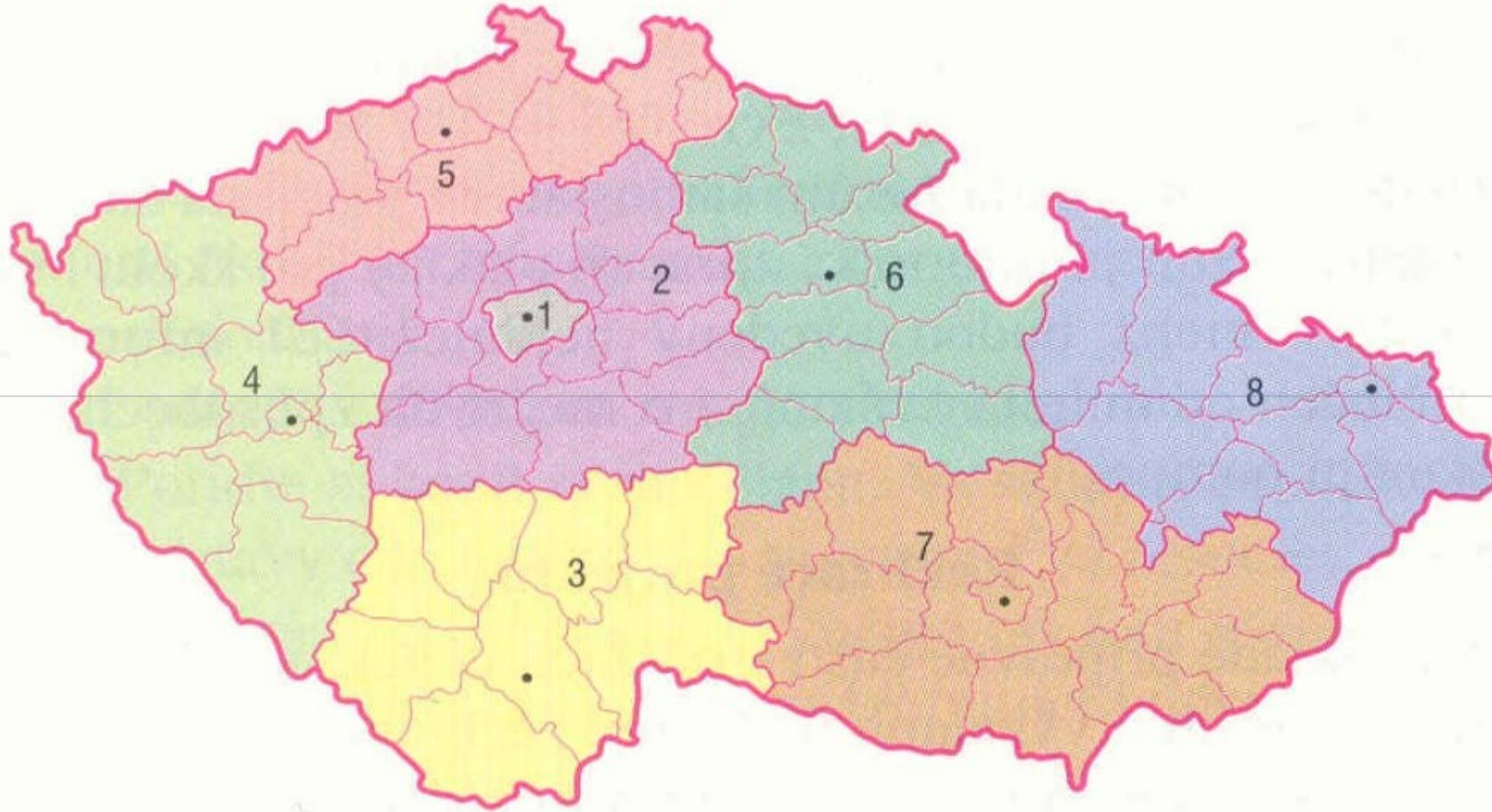
12. OLOMOUCKÝ

13. OSTRAVSKÝ

SPRÁVNÍ REFORMA V ROCE 1960

- Dosavadní počet okresů (187) snížen na 75
- Dosavadní počet krajů (13) snížen na 7
- Praha brána jako 8. kraj a 76. okres
- Tzv. Geograficky „necitlivá“ reforma

Obr. č. 5: ÚZEMNĚSPRÁVNÍ ČLENĚNÍ 1960–1990

8 krajů, 75 okresů

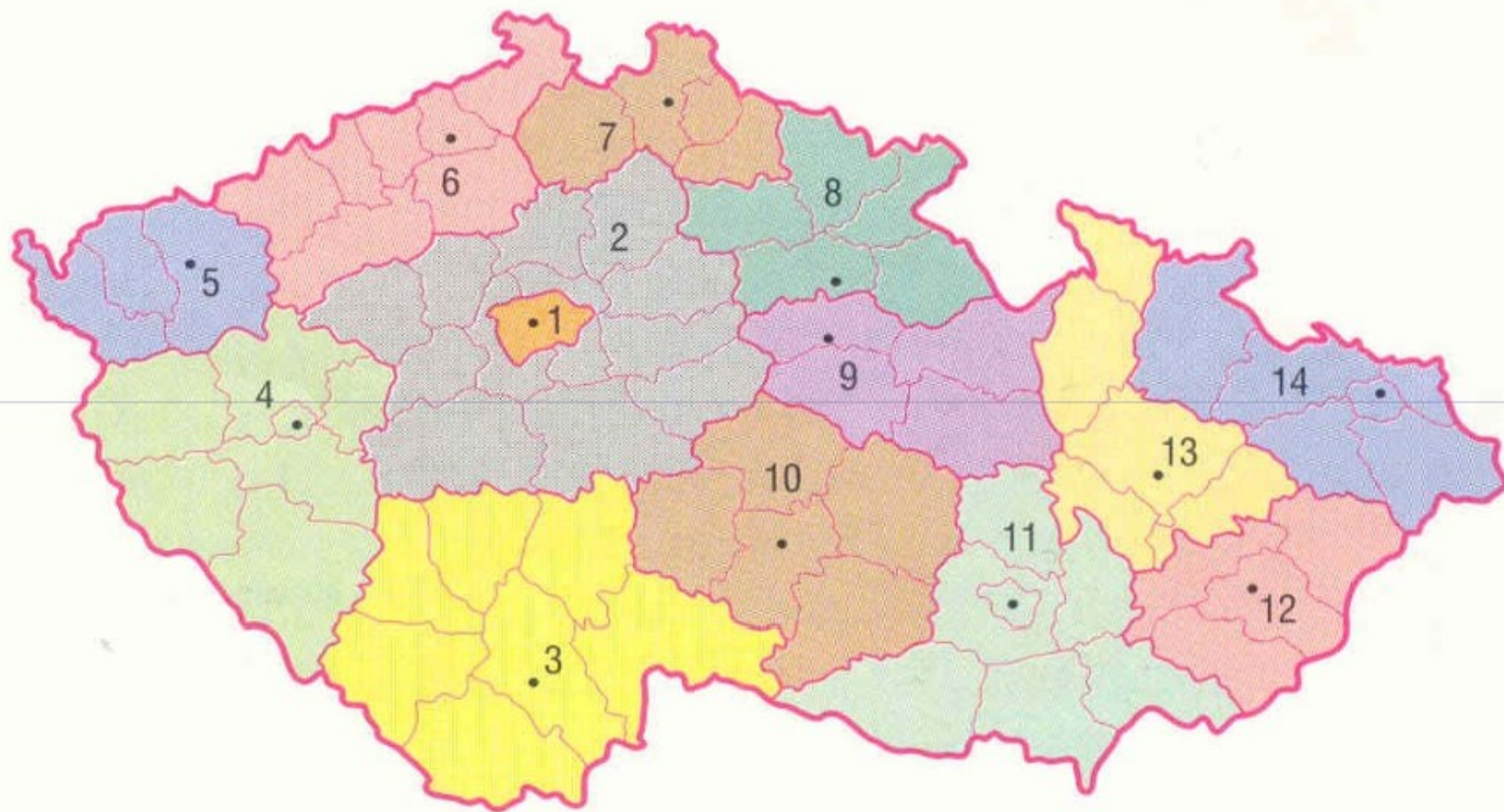
1. HLAVNÍ MĚSTO PRAHA
2. STŘEDOČESKÝ
3. JIHOČESKÝ
4. ZÁPADOČESKÝ

5. SEVEROČESKÝ
6. VÝCHODOČESKÝ
7. JIHMORAVSKÝ
8. SEVEROMORAVSKÝ

PO ROCE 1989

- Zrušeny krajské národní výbory (8), které vykonávaly správu krajů
- Základní územně správní celek – **OBEC**
- Nové kraje vznikly až v roce 2000, vycházejí z krajů z let 1949-1960 (trochu se liší)

Obr. č. 6: ÚZEMNĚSPRÁVNÍ ČLENĚNÍ 2000

14 VÚSC, 76 okresů

1. PRAHA

2. STŘEDOČESKÝ

3. BUDĚJOVICKÝ

4. PLZEŇSKÝ

5. KARLOVARSKÝ

6. ÚSTECKÝ

7. LIBERECKÝ

8. KRÁLOVÉHRADECKÝ

9. PARDUBICKÝ

10. JIHLAVSKÝ

11. BRNĚNSKÝ

12. ZLÍNSKÝ

13. OLMOUCKÝ

14. OSTRAVSKÝ

REFORMA 2003

- Od 1. ledna 2003 vznik:
 - SO ORP (205)
 - SO POÚ (389)
 - Zánik okresních úřadů

- Změny v územní struktuře krajů k 1.1.2005
 - 25 obcí z kraje Vysočina přesunuto do Jihomoravského kraje
 - 3 obce z Moravskoslezského kraje do Olomouckého kraje

PŘÍŠTÍ TÝDEN

- Zadání 5. cvičení (poslední)
- Nezapomenout: 4. cvičení do **13. 12. 2020, 23:59** – když nestihnete, posílat na můj mail

DĚKUJI ZA POZORNOST